

B&B
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Diplomsko delo višješolskega strokovnega študija
Program: Ekonomist
Modul: Tehnični komercialist

EKOLOŠKA EKONOMIJA V MODERNI DOBI

Mentor: dr. Rok Mencej

Kandidat: Luka Mandelj

Ljubljana, december 2017

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorju dr. Roku Menceju za vso pomoč in nasvete pri izvajanju diplomske naloge.

Hvala Nini za pomoč pri izdelavi diplomskega dela, hkrati pa se zahvaljujem tudi staršem, ki so mi pomagali predvsem pri ohranjanju volje in motivacije za izdelavo naloge.

IZJAVA

»Študent Luka Mandelj izjavljam, da sem avtor tega diplomskega dela, ki sem ga napisal pod mentorstvom dr. Roka Menceja.«

»Skladno s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah dovoljujem objavo tega diplomskega dela na spletni strani šole.«

Dne _____

Podpis: _____

POVZETEK

Obremenjevanje okolja zaradi različnih ekonomskih dejavnikov v moderni dobi postaja vse bolj pereč problem. Sodobna družba se je na podlagi nedavnih raziskav vse bolj začela zavedati razsežnosti tega problema, ki je bil v preteklosti obravnavan precej manj resno in z zadržki. Ekološka ekonomija kot multidisciplinarna veda predstavlja odgovor na probleme prekomernega obremenjevanja okolja. Njena implementacija bo v prihodnosti nujna, če bomo želeli ohraniti trajnostno skupnost in rodovitno ter raznoliko okolje. V diplomski nalogi smo se osredotočili predvsem na definicijo pojma ekološke ekonomije, zanimal nas je razvoj te panoge, kot tudi prednosti in slabosti, ki jih prinaša. Raziskali smo tudi predlagane možnosti za nadaljnje ukrepe na področju ekološke ekonomije in ohranjanja okolja ter trajnostnega razvoja skupnosti. Zaradi nasprotujočih si mnenj in slabe informiranosti o problemu, javnost nima vedno dostopa do pravih podatkov. Zato smo izvedli anketo, z namenom, da bi ugotovili, kako je javnost sploh ozaveščena o problemu in ekološki ekonomiji. Ugotovili smo, da je večina anketirancev seznanjena s pojmom globalnega segrevanja in ga hkrati smatrajo kot zelo resen problem. Večina anketirancev tudi aktivno poizkuša redno varovati okolje. S pojmom ekološke ekonomije so anketiranci sicer seznanjeni, vendar ne vedo točno, kaj ta pojem obsega. Večina anketirancev se kljub slabemu poznavanju pojma ekološke ekonomije strinja, da je razvoj v smeri tovrstne ekonomije nujen. Naše ugotovitve tako kažejo na splošno ozaveščenost, hkrati pa ostajajo konkretni ukrepi, ki bi razbremenili okolje, javnosti dokaj neznani, zato je v prihodnosti potrebno dodatno ozaveščanje o le-teh.

KLJUČNE BESEDE

Globalno segrevanje, ekološka ekonomija, moderna doba.

ABSTRACT

Various economic activities overburden the environment and are becoming an ever increasing issue. Based on recent research, modern society has become more and more aware of the magnitude of this issue, which was treated a lot less seriously and with major drawbacks in the past. Ecological economy as a multi-disciplinary science presents itself as an answer to environmental overburdening. Implementation of ecological economy into our society will become paramount in the future, if we are to preserve a sustainable community as well as a diverse and fertile environment. We have mostly focused on defining the term ecological economy, we were interested in the evolution of this science, as well as its benefits and shortcomings. We have also explored potential suggestions for future actions in the field of ecological economy, environmental preservation and sustainable development of communities. Differentiating views on the topic as well as lack of information on the issue often leaves the general public confused about the topic. To get an insight on the general public's awareness on this topic we have conducted a survey. We have concluded that the majority of participants are aware of global warming and consider it a serious issue, they also actively partake in activities that help preserve the environment. Participants have mostly heard about the term ecological economy, but are confused on what exactly this term encompasses. Despite limited knowledge on the topic, the majority of the participants agree, that developing this type of economy is crucial in the future. Our results show a good degree of awareness on the topic. However, specific actions, which could potentially unburden the environment seem to elude the general public. It would be advisable to educate the general public more about the specific actions that can be taken to help the environment in the future.

KEYWORDS

Global warming, ecological economy, modern age.

KAZALO

KAZALO GRAFOV	5
1 UVOD	1
1.1 PREDSTAVITEV PROBLEMA.....	1
1.2 CILJI NALOGE	1
1.3 PREDSTAVITEV OKOLJA	1
1.4 PREDPOSTAVKE IN OMEJITVE	2
2 Teoretične osnove.....	2
2.1 pojem ekološke ekonomije.....	2
2.2 razvoj ekološke ekonomije.....	4
2.3 PRednosti in slabosti ekološke ekonomije	5
2.4 Ekološka ekonomija v prihodnosti.....	8
3 RAZISKOVALNI DEL	10
3.1 zbiranje podatkov.....	10
3.2 raziskovalna vprašanja	10
3.3 ANALIZA DEMOGRAFSKIH PODATKOV	11
3.4 ANALIZA raziskovalnih vprašanj	12
3.5 POVZETEK RAZISKAVE.....	15
4 ZAKLJUČKI.....	16
LITERATURA IN VIRI	17
PRILOGE	19
PRILOGA 1: VPRAŠALNIK.....	19

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Struktura anketirancev po spolu	11
Graf 2: Struktura anketirancev po starosti	11
Graf 3: Najvišja formalno dosežena izobrazba	12
Graf 4: Poznavanje pojma globalno segrevanje	12
Graf 5: Resnost problema globalno segrevanje.....	13
Graf 6: Skrb za varovanje okolja.....	13
Graf 7: Poznavanje pojma ekološka ekonomija	14
Graf 8: Nakup izdelkov/storitev, ki varujejo okolje.....	14
Graf 9: Pomembnost razvoja v smeri okolju prijaznejših oblik ekonomije	15

1 UVOD

1.1 PREDSTAVITEV PROBLEMA

Človek z eksponentnim razvojem tehnologije in razmahom serijske proizvodnje vse bolj obremenjuje okolje. Vrsto let je problem onesnaževanja ostal nenaslovljen, predvsem zaradi dejstva, da raziskave, ki bi pokazale negativne učinke na okolje, preprosto niso obstajale. Z razvojem tehnologije so se skozi zgodovino pojavile tudi raziskave, ki so opozarjale na negativne učinke tovrstnega obremenjevanja okolja, vendar pa so bile dolgo časa neupoštevane zaradi ekonomskih interesov oziroma želje po čim večjem dobičku. V zadnjih letih pa je posvečanje večje pozornosti temu problemu postalo praktično neizbežno. Dokazov, ki kažejo na nezaželene učinke, ki jih ekonomske aktivnosti puščajo na okolju, ne gre več zanemarjati. Tudi veliko skeptikov, ki so še do nedavnega dvomili v kredibilnost globalnega segrevanja, je v zadnjih letih spremenilo svoj pogled na ta pojav. Kljub vsem tem dejstvom, so leta zavračanja in skepticizma glede okoljevarstvenih problemov pustila svoj pečat, nastalo je veliko škode, ki bi se je morda dalo preprečiti s preventivnimi ukrepi. Javnost pa se največkrat ne zaveda povsem razsežnosti problema ali pa ji je ta predstavljen površno in morda celo napačno. Obremenjevanje okolja je postal tako resen problem, da ga bo v prihodnosti nujno nasloviti, če bomo želeli ohraniti trajnostno skupnost in okolje.

1.2 CILJI NALOGE

V diplomskem delu nas je zanimala ekološka ekonomija. Točneje nas je zanimalo, kaj točno ta pojem sploh pomeni, zakaj je pomemben, kako se je razvil in kako se ekološka ekonomija uporablja v praksi. V teoretičnem delu smo točneje opredelili pojem ekološke ekonomije, kako se je ta panoga razvijala, preučili smo tudi prednosti in slabosti ter dosedanje raziskave, ki nakazujejo razvoj ekološke ekonomije v prihodnosti in predstavljajo potencialne modele rešitev. V empiričnem delu smo izvedli anketo, v kateri nas je zanimalo predvsem, v kakšni meri so anketiranci seznanjeni z negativnimi učinki, ki jih ekonomske dejavnosti puščajo na okolju ter njihov odnos in pripravljenost ukrepati s ciljem razbremenitve okolja.

1.3 PREDSTAVITEV OKOLJA

Anketo smo ustvarili na slovenskem spletnem orodju za izdelavo anket, imenovanem 1ka, ter jo delili na socialnih omrežjih in pošiljali po elektronski pošti. Zaradi takšnega načina rekrutiranja potencialnih anketirancev, so našo populacijo predstavljali prebivalci Republike Slovenije.

1.4 PREDPOSTAVKE IN OMEJITVE

Posebni predpostavki in omejitve ni bilo. V prejšnjem podpoglavju smo omenili, da so bili naša populacija prebivalci Republike Slovenije, zato tudi naši rezultati odražajo zgolj stanje v Sloveniji. Morda je prav neseznanjenost s tematiko nekatere odvrnila od sodelovanja pri anketi, saj so si informacije o problemu, ki ga opazujemo na številnih mestih, še vedno nasprotujoče in nepopolne. Prav tako smo zaradi narave ankete, ki je bila opravljena na spletu, verjetno pridobili manjši odstotek izpolnjenih anket iz starejše demografske skupine.

2 TEORETIČNE OSNOVE

2.1 POJEM EKOLOŠKE EKONOMIJE

Z eksponentno rastjo ekonomije in proizvodnje se istočasno povečujejo tudi obremenitve, ki jih s takim razvojem povezani procesi predstavljajo za okolje. Ekološka ekonomija poizkuša omiliti škodljive posledice, ki bremenijo okolje. Razdelali bomo nekaj pogledov na to, kaj ekološka ekonomija sploh predstavlja, nekatere podzvrsti in kako jo lahko uporabimo kot dejavnik, ki bo pozitivno vplival na razbremenjevanje okolja.

Nedvomno je, da se Zemljino ozračje iz leta v leto vse bolj segreva, predvsem zaradi dejavnikov, ki jih povzroča človek. Vendar pa tovrstno razmišljanje ni bilo vedno splošno sprejeto. Desetletja so se izmenjavala različna mnenja glede učinkov globalnega segrevanja, kar je povzročilo precej nasprotnih mnenj v stroki. Vendar pa je po letu 2005 začela prevladovati teza o globalnem segrevanju, v luči nekaterih novih študij in dokazov. Danes je tak pogled na globalno segrevanje večinsko sprejet, tudi med večino tistih, ki so pred tem podajali argumente proti globalnemu segrevanju, vendar pa ne glede na to še vedno ostaja nekaj skeptikov, ki predstavljajo ta pojem kot zavajanje. Potrebno je poudariti, da kljub naštetim argumentom, ki pričajo o neizpodbitnem vplivu človeških dejavnikov na obremenitev okolja, le-ti niso nujno edini dejavnik. Temperatura Zemljinega ozračja se je skozi njeno zgodovino večkrat drastično spreminjala sama od sebe, a kljub temu dejstvu ne gre zanemariti ali celo ovreči vplivov človeških dejavnikov na tovrstno segrevanje. Povprečne letne temperature so višajo, ledeniki pa se talijo, kot neizpodbiten dokaz segrevanja. Problem povzroča predvsem velika koncentracija toplogrednih plinov v atmosferi (Adua, York, Leech, 2016; O'Hara, 2009). Tovrstno pospešeno onesnaževanje, zaradi nenadzorovane rasti škodljivih emisij, je prisililo vlade, da z zakoni omejijo tovrstno obremenjevanje okolja. Poleg vlad se z investicijami mnogokrat v ta problem vmešuje tudi zasebni sektor, ki se zaveda pomena ohranitve okolja. Ekološka ekonomija temelji na odnosu do okolja in

zavedanju pomembnosti le-tega. Prav tako se zaveda pomembnosti trajnosti in neodvisnosti gospodarstva (Kitchen in Marsden, 2011; Wei, Hulin in Xuebing, 2011).

Ekološka ekonomija predstavlja prehod iz nenadzorovane oblike v t. i. „zeleno ekonomijo“. Zelena ekonomija temelji na uporabi obnovljivih virov goriv, na tehnologijah, ki zmanjšujejo obremenitev okolja ter na podjetjih in industrijah, ki se zavedajo pomembnosti udeležanja programov, ki zmanjšujejo negativen vpliv na okolje. V Evropski uniji, pa tudi na globalni ravni, se tovrstna ekonomija že širi z uporabo čistih tehnologij in uporabo alternativnih virov energije npr. solarne in vetrne energije ter biogoriv. Poleg zelene ekonomije se pojavlja tudi termin „modra ekonomija, kjer se za doseg razbremenitve okolja in razvoj človeštva uporabljajo mehanizmi in principi same narave. Kljub manjšim razhajanjem v filozofiji obeh vrst, cilj ostaja skupen, ohranitev okolja“ (Bogdan in drugi, 2014).

Kljub temu, da se v tej nalogi osredotočamo na ekonomske vidike spopadanja s pojavi, ki bremenijo okolje, je potrebno multidisciplinarno pristopiti k tovrstnemu problemu. To je koncept, ki ga je ekonomija, kot znanost, že dobro sprejela in uveljavila na nekaterih drugih področjih. Predvsem gre za črpanje znanj iz tehnoloških smeri, ki zagotavljajo okolju bolj prijazno, a hkrati konkurenčno in kakovostno proizvodnjo, poleg tega pa je potrebno sodelovati tudi z naravoslovnimi znanostmi, ki preučujejo Zemljin ekosistem in obremenitve, ki jih človeško delovanje nanj povzroča. Od družboslovnih znanosti je potrebno predvsem premakniti politične in pravne znanosti v smeri splošnega ozaveščanja in sprejemanja potrebnih zakonov, ki so ključnega pomena za ohranitev okolja. Multidisciplinarni pristop ekološke ekonomije pa vsebuje tudi poglede s področja psihologije, antropologije, arheologije in zgodovine (O'Hara, 2009; Constanza, 2010).

Pomembno je, da ne zamenjujemo pojmov ekološke ekonomije in okoljske ekonomije. Pri okoljski ekonomiji gre za poddisciplino ekonomije, saj okoljska ekonomija zgolj umešča navadno ekonomsko razmišljanje v okolje, s čimer sicer daje veljavo okolju, vendar je v ospredju še vedno trg. Ekološka ekonomija pa svoje polje raziskovanja razširja tudi izven trga in tako združuje dejavnike prisotne tako na trgu kot zunaj njega. Ekonomija sama po sebi ne upošteva dolgoročnih, morebiti škodljivih posledic, ki ji povzročajo okolju, ne zaveda se tudi nekaterih bio-fizikalnih limitov, ki jih predstavlja ekosistem v katerem bivamo, zato je sodelovanje z drugimi znanosti ob trenutni obremenitvi okolja nujno. Edina skrb pa ni zgolj ekosistem, pač pa je problem tudi v naravnih virih, ki so neenakomerno razporejeni in marsikje pretirano izčrpani. Ravno zaradi takega pomanjkanja je potrebno poiskati alternative, ki bodo omogočale boljšo kakovost življenja in hkrati razbremenile okolje (Constanza, 2010).

Glavni nasprotniki ekološke ekonomije poskušajo dokazati, da tovrstna ekonomija v bistvu škoduje gospodarstvu. Posledično si je večina javnosti ustvarila podobno

mnenje, kar dodatno otežuje razvoj ekološke ekonomije. Prav tako nekateri trdijo, da prehajanje k okolju prijaznejšim oblikam ekonomiji posledično povzroča izgubo številnih delovnih mest. Vlada ZDA je celo izdala poročilo o upadu delovnih mest, kot posledica udejanjanja nekaterih okolju bolj prijaznih ekonomskih vidikov. Seveda nihče od tistih, ki so poskušali prikazati prehod k ekološki ekonomiji kot krivca za padeč štivila delovnih mest, ni upošteval dejstva, da se skozi takšen proces ustvarjajo številna nova delovna mesta na drugih področjih. Gre za panoge, ki omogočajo vzpostavitev „Ekonomije obnove“ in jih navadno izvajajo številne že obstoječe vrste industrij. Delež krivde gre pripisati tudi zagovornikom, saj so v preteklosti slabo predstavili povezavo med ekološkimi in socialno-ekonomskimi koristmi. Delno je temu tako zaradi slabega povezovanja med ekonomijo in drugimi znanostmi, to dejstvo pa dodatno podpira teorijo o pomembnosti multidisciplinarnega pristopa k problemu (BenDor, Livengood, Lester, Davis, Yonavjak, 2015).

Ekonomija obnove, ki smo jo omenili v prejšnjem odstavku, je v grobem definirana kot proces, ki pomaga pri okrevanju in obnovi opustošenega ali uničenega ekosistema. Pri obnovi gre torej za vrnitev ekosistema v prvotno stanje, kar je pojem, ki ga moramo ločiti od rehabilitacije ekosistema, pri kateri gre zgolj za izboljšanje delno opustošenega ekosistema. Dobro ohranjeni ekosistemi oz. tisti v prvotnem stanju imajo znatno višje strukturne in funkcijske attribute v primerjavi z uničenimi, kar pomeni tudi boljši izkoristek v ekonomskem smislu. Obnova ekosistema ni lahka, še posebej tam, kjer je škoda ekstenzivna, zato tovrstni obnovitveni procesi sicer znatno izboljšajo stanje, večinoma pa je skoraj nemogoče ekosistem povrniti v prvotno stanje v relativno kratkem časovnem obdobju. Tovrstna obnova hkrati tudi ustvarja številna nova delovna mesta (BenDor, Lester, Livengood, Davis, Yonavjak, 2015).

Javno mnenje se je šele v zadnjih letih začelo nagibati v prid ohranitve okolja in odmikati od pogleda na gospodarsko rast kot edinega dejavnika napredka. Multidisciplinarno sodelovanje je še precej v povojih, kar daje določeno veljavo nasprotnikom ekološke ekonomije. Prav tako države obravnavajo vprašanje obremenjevanja okolja z različno stopnjo pomembnosti, medtem ko so nekatere države uspešno začele s programi obnove okolja, v drugih tovrstni programi praktično ne obstajajo. Na področju ozaveščanja in sodelovanja je torej še veliko prostora za napredek (Adua, York, Leech, 2016).

2.2 RAZVOJ EKOLOŠKE EKONOMIJE

Ekološka ekonomija je relativno nov pojem. Razlogov za to je več, prvi je gotovo ta, da se je znanost relativno pozno začela ukvarjati s tem problemom s strani. Poleg tega je potekala oz. ponekod še poteka dolgotrajna razprava o legitimnosti in

resnosti problema. Pregledali bomo razvoj ekološke ekonomije od začetkov do danes, ko vidik razbremenitve okolja postaja vse pomembnejši.

Problem ekstenzivne obremenitve okolja se je pojavil v 19. st., na krilih industrijske revolucije in s posledično rastjo proizvodnje, ki se nadaljuje vse do danes. Dejstvo je, da proizvodnja z globalnega vidika narašča in hkrati porablja vse več surovin in goriv, ki večinoma niso obnovljive. V zadnjem času se je znanost začela vse bolj zavedati, da imamo na voljo le določeno oziroma omejeno količino surovin in goriv. To spoznanje je spodbudilo razvoj ekološke ekonomije in številnih drugih procesov za ohranitev okolja in uporabo alternativnih virov. Ekologija se je kot znanost na globalni ravni začela razvijati šele v 30-ih letih prejšnjega stoletja, čeprav se je prvič pojavila že v 18. st., zanimivo je, da so ekološke programe prve uvajale tako ekstremno levo kot tudi ekstremno desno usmerjene politične stranke. Povezava med ekologijo in ekonomijo se je prvič pojavila v 20-ih letih prejšnjega stoletja, na veljavi pa je začela pridobivati šele v drugi polovici prejšnjega stoletja. Do konca druge svetovne vojne se je tovrstna ekonomija usmerjala predvsem v kmetijske dejavnosti, problemi obremenitve okolja zaradi industrije pa so ostali v glavnem nedotaknjeni. V 60-ih in 70-ih letih so izšle prve raziskave, ki so opozarjale na dejstvo, da ne premoremo neomejenega števila naravnih bogastev, kar bi pomenilo, da bomo ob nadaljevanju takih trendov postali nesamozadostni. Ekološka ekonomija je bil institucionalizirana leta 1988, z ustanovitvijo mednarodne družbe za ekološko ekonomijo, ki je priredila svojo prvo konferenco leta 1990. Prav tako je leta 1990 izšel znanstveni dnevnik *Ecological economics*. Ustanovitelji te organizacije so bili akademiki, ki so se strinjali, da je treba za optimalni napredek pri ohranjanju okolja ekonomijo povezati z drugimi vedami, tovrsten trend pa ostaja prisoten v ekološki ekonomiji vse do danes. Največ pozornosti je ekološka ekonomija začela dobivati po letu 2006, tudi s pomočjo dokumentarnega filma Ala Gorea, imenovanega *Nperijetna resnica (An inconvenient truth)*, in nekaterih poročil, ki so sledili temu filmu ter neizpodbitno dokazali resnost problema globalnega segrevanja in obremenitve, ki jo nenadzorovano gospodarstvo povzroča okolju (O'Hara, 2009; Bramwell, 1990; Røpke, 2004; Røpke, 2005; Spash, 1999).

Pri ekološki ekonomiji gre za relativno novo panogo, ki ostaja kljub številnim že objavljenim delom precej neraziskana, predvsem zaradi dejstva, da je nujno povezovanje z drugimi panogami. V preteklosti se je pokazalo, da ustaljen pristop, torej reševanje problema s strogo ekonomskega vidika, ni dovolj oz. ne prinaša zelenih rezultatov, zato sta drugačen pristop in povezovanje nujna (Spash, 1999).

2.3 PREDNOSTI IN SLABOSTI EKOLOŠKE EKONOMIJE

Med akademiki že dolgo časa poteka razprava o prednostih in slabostih ekološke ekonomije. Ključnega pomena za to, da bi lahko tovrstno razmišljanje še naprej pridobivalo na pomembnosti in veljavi, je to, da morajo biti prednosti pomembnejše

od morebitnih pomanjkljivosti. Izpostavili bomo nekatere glavne prednosti in morebitne pomanjkljivosti ekološke ekonomije.

Nasprotniki ekološke ekonomije kot glavno pomanjkljivost omenjajo, da se z njenim udejanjanjem izgubljajo številna delovna mesta. Javnost in tisti, ki so odgovorni za izdajo dovoljenj za okoljske posege, torej največkrat različni organi vlade. Vlada ZDA je celo izdala poročilo, ki pravi, da je prav odobravanje posegov, ki ščitijo okolje, krivo za upad števila delovnih mest. Ocena upada števila delovnih mest pa ni povsem korektna, saj so se uporabile le statistike o izgubljenih delovnih mestih, medtem ko se v javni debati niso upoštevala številna nova delovna mesta, ki jih je udejanjanje ekološke ekonomije ustvarilo z drugimi dejavnostmi, ki so ključne pri izvajanju projektov obnove okolja. Tukaj ne gre za proizvodne panoge, ki so morda res zgubile nekaj delovnih mest na ta račun, pač pa gre za druge dejavnosti, kot so sejanje dreves, prostorska arhitektura, načrtovanje projektov in gradbeništvo. Vse te panoge skupaj ustvarijo precej več delovnih mest, povezanih s projekti ekološke ekonomije, kot pa se jih dejansko izgubi. Prav tako so tovrstna delovna mesta navadno boljše plačana od povprečnih (BenDor, Livengood, Lester, Davis, Yonavjak, 2015).

Pomanjkljivost ekološke ekonomije je tudi v tem, da države po svetu niso enako razvite in hkrati nimajo enakega števila naravnih bogastev, zato je nemogoče vse meriti po enakih kriterijih. Tukaj je prisoten še dodaten paradoks, saj večina držav, ki vlaga največ sredstev v projekte (ZDA, EU), ki pomagajo pri razbremenjevanju okolja, istočasno tudi najbolj obremenjujejo okolje, kljub temu pa se tovrstni projekti v razvitih državah že obrestujejo in stanje se izboljšuje. Problem nastaja pri državah, ki so doživele veliko gospodarsko rast v zadnjem času ali pa jih ta čaka v prihodnosti. Tukaj velja izpostaviti predvsem Kitajsko, ki je že ena vodilnih svetovnih onesnaževalcev, kljub temu pa varovanju okolja ne namenja dovolj sredstev. Države v razvoju imajo prav tako večinoma dostop do starejših, okolju manj prijaznih tehnologij, svoja sredstva pa seveda vlagajo v gospodarski razvoj, saj jim ohranitev okolja ni prednostna skrb. Njihov doprinos k onesnaževanju na globalni ravni je zaenkrat še relativno nizek, vendar pa se bo ta delež ob rasti njihovega gospodarstva gotovo povečal (O'Hara, 2009).

Izvajanje politike z okolju prijazno ekonomijo ni poceni. Običajno k razbremenitvi okolja največ prispevajo nove tehnologije, ki so težje dostopne in posledično predstavljajo tudi precej večjo finančno obremenitev. Podobno velja tudi za dejavnosti povezane z obnovo ekosistemov. Tudi strokovni kader, ki je potreben za izpeljavo tovrstnih projektov, navadno zahteva nadpovprečno plačilo. Zelo verjetno je, da se bodo tovrstne investicije sicer obrestovale v prihodnosti, saj panoge, kot je npr. biotehnologija, zavzemajo vse večji delež na trgu, napovedi pa napovedujejo njihovo še večjo rast v prihodnosti. Začetni kapital, potreben za izvajanje okolju prijazne politike, kljub vsem morebitnim koristim v prihodnosti ostaja visok, kar

posledično pomeni, da ni dostopen vsem državam. Nekateri celo zagovarjajo stališče, da bi lahko države v razvoju z ekstenzivnim vlaganjem v nove tehnologije znatno izboljšale svoje gospodarstvo v prihodnosti (Kitchen in Mardsen, 2011; BenDor, Lester, Livengood, Davis, Yonavjak, 2015).

Prehod k bolj zelenim oblikam ekonomije in uporabi alternativnih virov energije, bi znatno zmanjšal našo odvisnost od nekaterih neobnovljivih energetskih virov. Sicer je izkoristek alternativnih virov zopet pogojen z dostopnostjo naprednih tehnologij in z dodatnimi stroški, vendar pa je tovrstna sprememba ključna na poti do trajnostnega razvoja. Poleg tega t. i. zeleni viri energije ne obremenjujejo okolja in so hkrati obnovljivi, kar pomeni, da ni bojazni o njihovem pomanjkanju (Bogdan in drugi, 2014)

Večja uporaba ekološke ekonomije bi tudi v velikem obsegu pomagala manjšim kmetijskim skupnostim, saj tovrstna filozofija spodbuja trajnost na mikroravni. Proizvodi, ki bi prihajali iz tovrstnega okolja, bi tako pridobili na vrednosti in na splošno stimulirali kmetijsko dejavnost v manjšem obsegu, ne le ekstenzivno obliko kmetijstva, kot ga večinoma poznamo danes, in ki hkrati predstavlja enega ključnih dejavnikov obremenitve okolja, poleg tega pa poraja še kopico drugih pomislekov, predvsem glede ravnanja z živalmi v kmetijski industriji. Veliki kmetijski obrati tudi onemogočajo konkurenčnost manjših kmetovalcev na makroekonomski ravni, zato je tudi to eden od ciljev, ki ga želi ekološka ekonomija doseči (Kitchen in Mardsen, 2009).

Najbolj neizpodbitni so pozitivni učinki ekološke ekonomije na ekosistem in Zemljino ozračje. Dejstvo je, da bi omejitev emisij gotovo pripomogla k upadu povprečnih letnih temperatur na Zemlji in omilila stranske učinke tovrstnega segrevanja, tukaj mislimo predvsem na taljenje ledenikov, višanje gladine in temperature oceanov. Obremenjevanje okolja vpliva tudi na živalske habitate, ki se pod vplivom ekstenzivnega kmetijstva in ostalih industrij vse bolj krčijo, kar lahko pripelje do izgube življenjskega prostora za mnoge živali ter redčenja ali pa celo izumrtja določenih vrst. Nekateri nesreče, običajno povezane s tradicionalnimi industrijskimi panogami, lahko povzročijo velike naravne katastrofe, ki bi povsem ohromile določen ekosistem. S prehodom na novejša tehnologija in oblike proizvodnje bi bilo mogoče precej omiliti škodo, ki jo povzroča industrija, kot tudi škodo, ki nastane ob morebitnih nesrečah. Hkrati je cilj omogočiti mirno sobivanje z naravo (Wei, Hulin, Xuebing, 2010; O'Hara, 2009).

Obstajajo tudi merodajni dokazi o tem, da bi prehod k bolj zeleni ekonomiji lahko pomenil izognitev krizam, podobnim nedavni finančni krizi. Na krizo je potrebno gledati širše, ne zgolj s finančnega vidika, človeštvo se namreč spopada s krizami prenaseljenosti nekaterih urbanih središč ter pomanjkanjem energetskih virov, večino teh problemov pa bi se gotovo dalo rešiti ali pa vsaj omiliti z implementacijo

principov ekološke ekonomije. Govorimo predvsem o trajnosti, ki predstavlja odmik od nekaterih uveljavljenih ekonomskih načel, ki z gonjo po zaslužku neusmiljeno obremenjujejo okolje. Odmik od tradicionalnega kapitalističnega sistema je nujen, če želimo dolgoročno ohraniti tako razvoj gospodarstva kot tudi naše okolje (Pelinescu in Radulescu, 2011).

Ekološka ekonomija je morda odgovor na marsikatero vprašanje, s katerim se ukvarjamo v sodobnem svetu. Kljub številnim dokazom, ki pričajo o pozitivnih učinkih take vrste ekonomije, se splošno mnenje spreminja le počasi in včasih celo prepozno. Neposrednih negativnih učinkov praktično ni, za nekaj izgubljenih delovnih mest, ki jih prinaša modernizacija in uvajanje novih tehnologij v proizvodnje procese, se odpirajo nova, celo boljše plačana delovna mesta. Edina resna pomanjkljivost je finančno in infrastrukturno breme, ki ga predstavlja prehod na tovrstno ekonomijo. Vodilne gospodarske sile, ki si lahko privoščijo uvedbo ekološke ekonomije v državno politiko, morajo to storiti čim prej in v čim večjem obsegu, hkrati pa ozaveščati in pomagati manj razvitim oz. državam v razvoju, z določenimi manjšimi sredstvi in infrastrukturo, pri uvajanju podobnih politik, vsaj v določenem obsegu (Bogdan in drugi, 2014; Kitchen in Mardsen, 2009; Kitchen in Mardsen, 2011; BenDor, Lester, Livengood, Davis, Yonavjak, 2015; O'Hara, 2009).

2.4 EKOLOŠKA EKONOMIJA V PRIHODNOSTI

Ekološka ekonomija ima v prihodnosti velik potencial, seveda ob nekaterih predpogojih. Za uspešno integracijo ekološke ekonomije so potrebna primerna sredstva, infrastruktura, pa tudi sodelovanje svetovnih vlad, saj brez primernih zakonov nima smisla zasledovati vizije o globalno sprejeti ekološki ekonomiji. V tem pod poglavju bomo ponudili nekaj načinov in idej, s katerimi želi ekološka ekonomija spremeniti ustaljeno delovanje ekonomske prakse, ki bo v korist tako gospodarstvu kot tudi okolju.

Eden temeljnih principov, ki jih poudarja ekološka ekonomija, je trajnost skupnosti, predvsem manjših. Najprej moramo definirati trajnost oziroma samozadosten razvoj. Brutlandova komisija Združenih narodov definira samozadosten razvoj kot: „Zadovoljevanje potreb v sedanosti tako, da istočasno ne onemogočimo prihodnjim generacijam izpolnjevanja njihovih potreb.“ Gre torej za skupnosti, ki so lahko neodvisne od drugih in dodatno ne obremenjujejo okolja. Ključno za vzpostavitev trajnostnih skupnosti je vlaganje v energetske raznolike ekonomije z majhno proizvodnjo ogljika, kot nezaželenega proizvoda, torej je poudarek na zelenih energetskih virih, na primer sončni, vodni ali vetrni energiji. Pogled na trajnost mora biti celosten, ne zgolj ekonomski in mora vključevati ekonomske, okoljske in socialne vidike. Cilji trajnostnega razvoja so etičen razvoj, pozitiven odnos do okolja, socialna skrb, prenova sistema in konkurenčnost. Posledice take prenove bi bile, poleg pozitivnih učinkov na okolje, pozitivne tudi za gospodarstvo. V manjših

skupnostih bi se na primer izboljšala predvsem konkurenčnost in vrednost proizvodov. V preteklosti je bilo razmišljanje o trajnosti praktično brezpredmetno, saj so bili pritiski s strani investitorjev preveliki, ravno tako pa so velika podjetja zanikala njihov lasten negativen vpliv na okolje. Danes je ekonomija s strateškega vidika prisiljena udeležati ekološke principe, da bi lahko dolgoročno ohranila stabilnost in rast, še posebej po gospodarskem zlomu leta 2008 (Pelinescu in Radulescu, 2011).

Princip trajnosti je najbolj pomemben v ruralnih območjih, ki so z globalizacijo izgubili največ tržne vrednosti in posledično konkurenčnosti. Potrebno je ustvariti najugodnejše pogoje za proizvodnjo, da bi iztržili kar največ iz ugodnega ruralnega okolja in postali konkurenčni globalni, masovni proizvodnji. Posebna vrednost ruralnih predelov je v njihovem naravnem potencialu. Prav tako ne gre za spremembe zgolj na kmetijskem, pač pa tudi v drugih sektorjih v ruralnem okolju (Kitchen in Marsden, 2011; Christiansen, 2015).

Paradigma trajnosti se zdi precej radikalna in je le počasi sprejeta, tako s strani javnosti kot s strani svetovnih vlad. Manj radikalen pristop, ki se že široko uporablja, je ekološka modernizacija. Pri ekološki modernizaciji ne gre za spremembo celotnega sistema, kot pri trajnosti, pač se udeležajo nekatera ekološka načela v obstoječo ekonomsko prakso. To ne pomeni, da ekološka modernizacija ne podpira trajnosti, saj jo prav tako poskuša vpletati v sistem, vendar manj neposredno. Principi ekološke modernizacije temeljijo na varovanju okolja, hkrati pa spodbujajo in pospešujejo inovacije ter poskušajo okrepiti učinkovitost in tako vplivati na gospodarsko rast. Od naštetih je najpomembnejša inovacija, saj se le z uvajanjem le-te v proizvodne procese ekološka modernizacija lahko uspešno integrira in razvija. Kot pri vseh spremembah, je tudi tukaj pomembna zakonodaja, za uspešnost ekološke modernizacije je pomembna tako uvedba nove zakonodaje kot primerna prilagoditev stare (Kitchen in Marsden, 2011).

Biološko-ekonomska paradigma se je razvila kot odgovor na redčenje naravnih bogastev in pod vplivom inovativnih tehnoloških in ekonomskih idej, pa tudi ideje o trajnosti. Trije glavni elementi, ki vplivajo na uspešno vzpostavitev te paradigme, so: biotehnoško znanje, obnovljiva biomasa in integracija na vseh področjih delovanja. Gre torej za del ekonomskih dejavnosti, ki izkorišča biološke procese in obnovljive energijske vire, da bi na ta način spodbudila trajnostno rast in razvoj. V procesu proizvodnje pomeni uporabo obnovljivih energetskega virov, učinkovitih bioprosesov in ekoindustrijskih con, s ciljem proizvodnje trajnostnih bioproduktov, vzpostavljanjem novih delovnih mest in večjega prihodka. Primeri uporabe bioekoloških panog so biotehnoški in genski inženiring pridelka in živine, molekularne tehnike, izdelki na biološkem temelju, panoge za katere velja precejšnja stopnja kontroverznosti in nezaupanja. Prav tako poizkuša vzpostaviti geografsko uravnovešene bioindustrijske cone, s ciljem dviga vrednosti izdelkov, ki prihajajo s teh lokalnih področij. Pri tej paradigmi gre tako v bistvu za hkratno sobivanje z naravo in iskanje

novih načinov za izboljšavo in upravljanje z njo. Mnogim znanstvenikom na tem področju se zato očita odtujenost od dejanske narave, saj se večina njihovega dela odvija v laboratorijih (Kitchen in Marsden, 2011).

Pri ekološko-ekonomski paradigmi gre za alternativno in nekoliko bolj raznoliko ter razdrobljeno področje, ki si prizadeva za razvoj novih proizvodnih in potrošniških verig, ki bi vplivale na ruralne prostore. Zanj velja, da ima nasproten pristop od bioekološki paradigme. Usmerjena je še bolj lokalno in poudarja predvsem mikroekonomske vidike. Prav tako pa uporablja ekološke obnovljive vire in učinkovite ekološke prijeme za doseg svojih ciljev, posebej tistih povezanih z razbremenitvijo okolja. Medtem, ko bioekonomska paradigma želi ustvarjati določene industrijske cone in s pomočjo novih tehnologij izboljšati proizvodnjo, pa ekološko-ekonomska paradigma uporablja nove tehnologije za izboljšanje obstoječih praks in ustvarjanje učinkovite mreže majhnih in srednje velikih podjetij na lokalni ravni. Prav tako želi čim več podjetij usmeriti v različne panoge, kot so: upravljanje obnovljivih energetskih virov, agroturizem, proizvodnja hrane in socialne ustanove. Glavni cilj je ohranitev naravnih virov in dvig vrednost ruralnim skupnostim s seštevkom skupnih vrednosti manjših, uspešnih podjetij, ob hkratnem ohranjanju okolja (Kitchen in Marsden, 2011).

3 RAZISKOVALNI DEL

3.1 ZBIRANJE PODATKOV

Za preverjanje informiranosti posameznikov o ekološki ekonomiji smo sestavili anketni vprašalnik, ki je bil sestavljen iz 9 anketnih vprašanj zaprtega tipa. Zbiranje podatkov je trajalo od 22. julija do 27. avgusta 2016. Anketo smo ustvarili s pomočjo spletnega orodja 1ka, odgovore pa smo zbirali preko socialnih omrežij. Anketo je v celoti izpolnilo 108 posameznikov. Podatke smo nato analizirali s pomočjo računalniškega programa Excel in jih prikazali s pomočjo grafikonov.

3.2 RAZISKOVALNA VPRAŠANJA

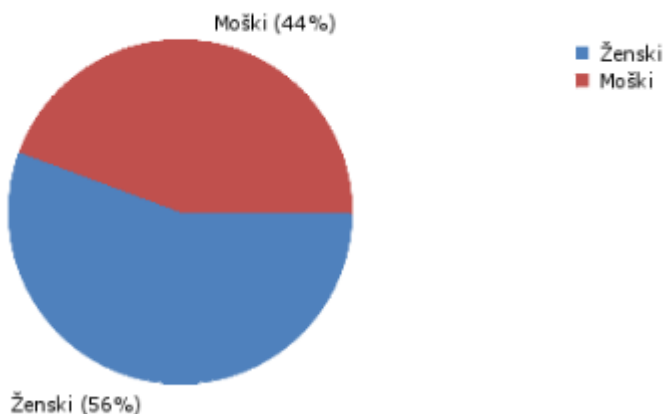
Na podlagi teoretičnega dela in anketnega vprašalnika smo postavili šest raziskovalnih vprašanj:

1. Ali ste že slišali za pojem globalno segrevanje?
2. Kako resen problem po vašem mnenju predstavlja globalno segrevanje?
3. Ali vi osebno poskušate varovati okolje?
4. Ali ste že slišali za pojem ekološka ekonomija?
5. Ali bi se raje odločili za nakup izdelkov/storitev, ki varujejo okolje?

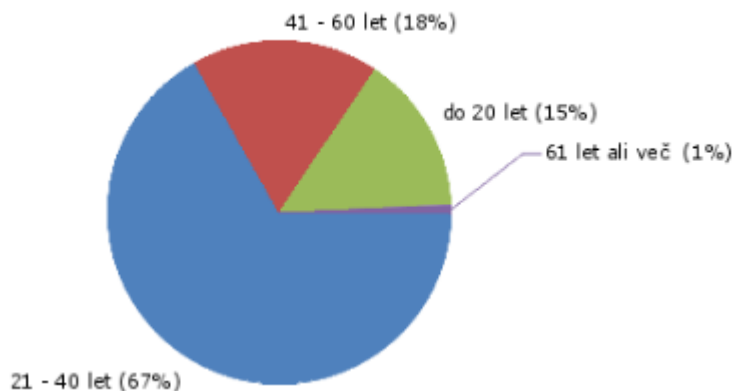
6. Kako pomemben se vam zdi razvoj v smeri okolju prijaznejših oblik ekonomije?

3.3 ANALIZA DEMOGRAFSKIH PODATKOV

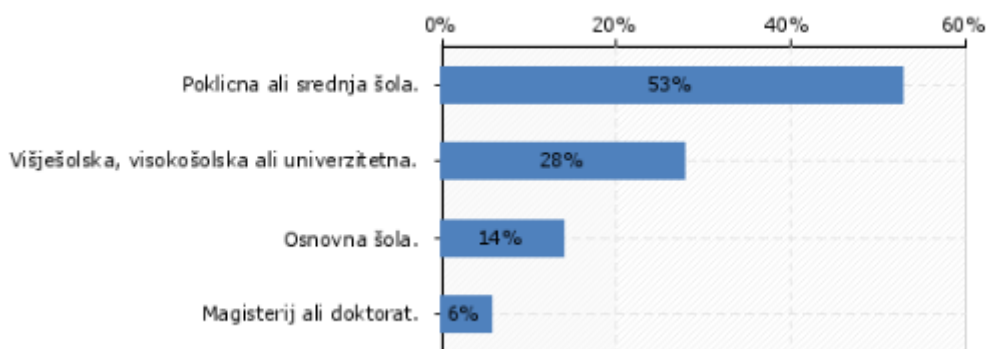
Graf 1: Struktura anketirancev po spolu
(Vir: Lasten)

Iz grafa 1, ki predstavlja strukturo anketirancev po spolu, je razvidno, da v anketi prevladujejo ženske (56 %).

Graf 2: Struktura anketirancev po starosti
(Vir: Lasten)

Iz grafa 2, ki predstavlja strukturo anketirancev po starosti, je razvidno, da prevladujejo posamezniki v starosti od 21 do 40 let (67 %).

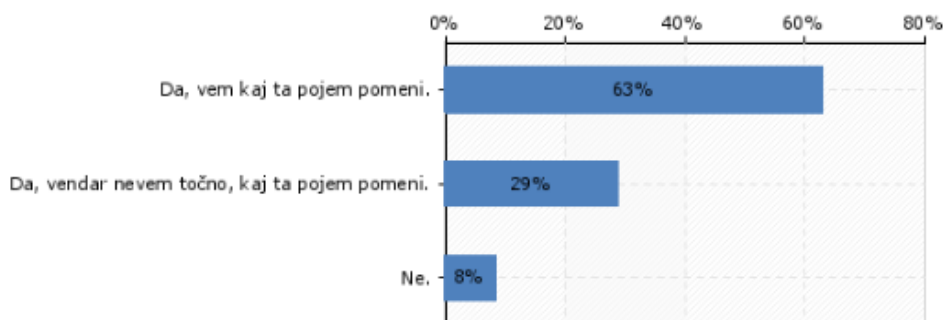

Graf 3: Najvišja formalno dosežena izobrazba
(Vir: Lasten)

Iz grafa 3, ki prikazuje najvišjo doseženo formalno izobrazbo anketirancev, je razvidno, da prevladujejo posamezniki z nizko formalno izobrazbo t. j. poklicna oziroma srednja šola (53 %).

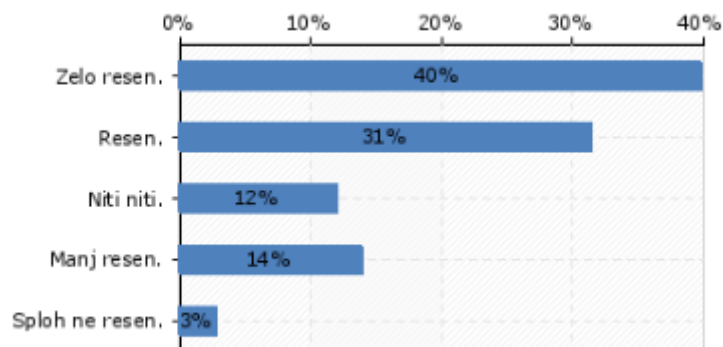
3.4 ANALIZA RAZISKOVALNIH VPRAŠANJ

S prvim raziskovalnim vprašanjem smo poskušali ugotoviti, ali posamezniki poznajo pojem globalno segrevanje. Na grafu 4 vidimo, da večina anketirancev (63 %) ve, kaj pomeni pojem globalno segrevanje.

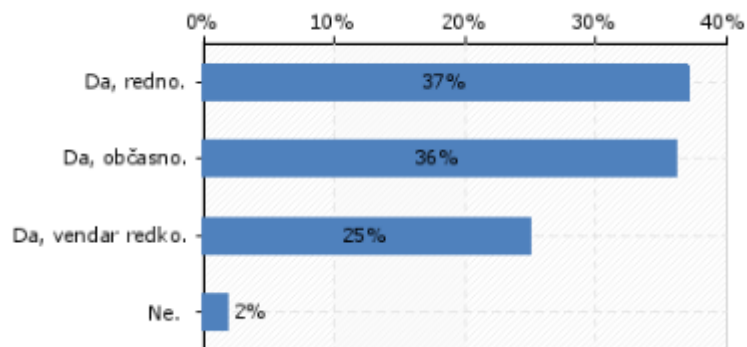
Graf 4: Poznavanje pojma globalno segrevanje
(Vir: Lasten)

Z drugim raziskovalnim vprašanjem smo poskušali ugotoviti, kako resen problem predstavlja globalno segrevanje. V grafu 5 vidimo, da večina anketirancev meni, da je globalno segrevanje resen oziroma zelo resen problem.

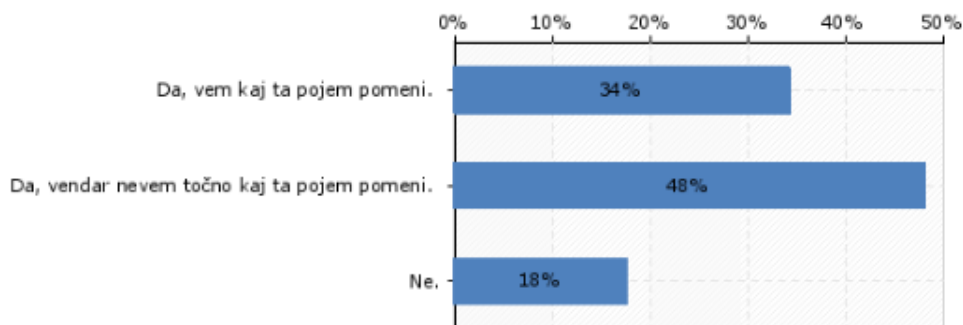
Graf 5: Resnost problema globalno segrevanje
(Vir: Lasten)

S tretjim raziskovalnim vprašanjem smo poskušali ugotoviti, ali posamezniki poskušajo varovati okolje. V grafu 6 lahko vidimo, da večina anketirancev poskuša varovati okolje, bodisi redno bodisi občasno.

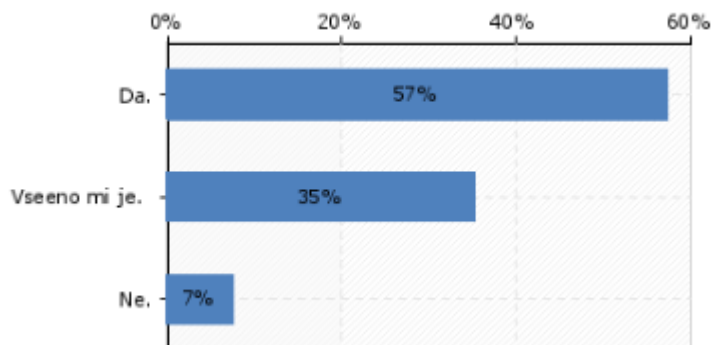
Graf 6: Skrb za varovanje okolja
(Vir: Lasten)

S četrtem raziskovalnim vprašanjem smo želeli preveriti, ali posamezniki vedo, kaj pomeni pojem ekološka ekonomija. Na grafu 7 vidimo, da je večina posameznikov (48 %) že slišala za pojem ekološka ekonomija, vendar ne vedo točno, kaj ta pojem pomeni.

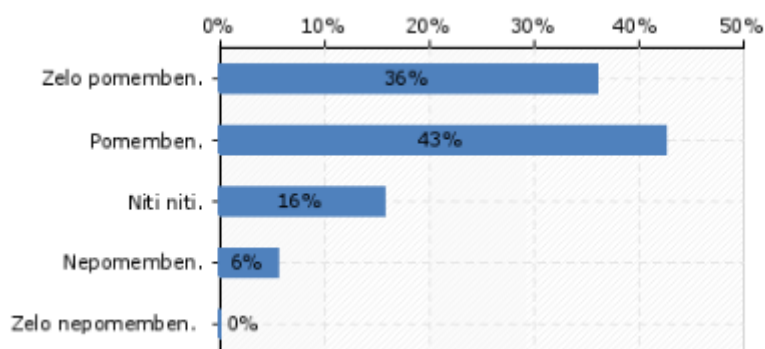
Graf 7: Poznavanje pojma ekološka ekonomija
(Vir: Lasten)

S petim raziskovalnim vprašanjem smo želeli preveriti, ali bi se posamezniki raje odločili za nakup izdelkov/storitev, ki varujejo okolje. Na grafu 8 je razvidno, da bi se posamezniki večinoma raje odločili za nakup izdelkov/storitev, ki varujejo okolje (57 %).

Graf 8: Nakup izdelkov/storitev, ki varujejo okolje
(Vir: Lasten)

S šestim raziskovalnim vprašanjem smo želeli preveriti, kako pomemben se posameznikom zdi razvoj v smeri okolju prijaznejših oblik ekonomije. Na grafu 9 vidimo, da se veliki večini anketirancev zdi razvoj v smeri okolju prijaznejših oblik ekonomije pomemben oziroma zelo pomemben.

Graf 9: Pomembnost razvoja v smeri okolju prijaznejših oblik ekonomije
(Vir: Lasten)

3.5 POVZETEK RAZISKAVE

V naši diplomski nalogi nas je zanimalo predvsem, kako so anketiranci seznanjeni s problemi, ki jih ekonomski dejavniki povzročajo v okolju, kako resno obravnavajo tovrstne probleme in ali so seznanjeni s tem, kako omiliti negativne učinke, ki jih povzročajo različni ekonomski dejavniki. V teoretičnem delu smo zbrali in predstavili nekatere definicije in oblike ekološke ekonomije, ki predstavlja gonilno sila sprememb na področju ohranjanja okolja z ekonomskega vidika. Navedli smo tudi nekatere modele in ideje, ki bi v prihodnosti lahko pomagali pri večji veljavi in uspešnejši praksi ekološke ekonomije.

Našo anketo je izpolnilo nekoliko več žensk (56 %), kot moških (44 %). Velika večina anketirancev spada v starostno skupino 21-40 let (67 %), z vidika formalne izobrazbene strukture anketirancev pa jih ima največ (53 %) zaključeno srednjo oz. poklicno šolo. Večina anketirancev (63 %) je seznanjena s pojmom globalnega segrevanja, le 8 % anketirancev sploh ne ve, kaj ta pojem pomeni. Prav tako anketiranci večinoma upoštevajo problem globalnega segrevanja kot zelo resen (40 %) ali pa vsaj kot resen problem (31 %), 3 % pa jih je navedlo, da problem globalnega segrevanja sploh ni resen. Ugotovili smo tudi, da si kar 37 % anketirancev redno prizadeva za ohranitev okolja, 36 % pa vsaj občasno, le 2 % pa sploh ne skrbita za ohranitev okolja, kar kaže na precej visoko stopnjo ozaveščenosti o pomembnosti varovanja okolja. Kar 57 % anketirancev bi raje kupilo izdelek, če bi vedeli, da z nakupom pomagajo varovati okolje, kar je približno enako skupnemu odstotku anketirancev, ki redno ali vsaj občasno skrbijo za okolje. Velik odstotek (36 %) jih meni, da je prehod k okolju prijaznejšim oblikam ekonomije zelo pomemben, skoraj polovica (43 %) pa jih meni, da je tak prehod pomemben. Kljub visokemu odstotku, ki se zaveda pomembnosti prehoda k novim oblikam ekonomije, le 34 % anketirancev točno pozna pojem ekološke ekonomije. Večina (48 %) jih je že slišala za pojem ekološke ekonomije, vendar ne ve točno, kaj ta pojem obsega in predstavlja. 18 % anketirancev pa za pojem ekološke ekonomije

sploh še ni slišalo. Večina naših anketirancev je spadala v starostno skupino 21-40 let, kar pomeni, da je bil naš vzorec večinoma sestavljen iz mlajših anketirancev, prav tako je večina dosegla vsaj srednjo stopnjo izobrazbe. Oba navedena dejavnika se ponavadi povezujeta s prebivalstvom, ki je običajno bolj ozaveščen o aktualnih problemih. Raziskavo bi lahko izboljšali tako, da bi poskusili v vzorec vključiti tudi več anketirancev iz drugih starostnih skupin. Kljub temu rezultati kažejo na relativno visoko stopnjo zavedanja o problematiki, predstavljeni v naši diplomski nalogi. Ljudje so na splošno seznanjeni z obremenitvami okolja, vendar točnega pomena ekološke ekonomije ne poznajo dovolj dobro. V prihodnosti bo verjetno treba še precej postoriti na področju ozaveščanja prebivalstva o prednostih in pomembnosti ekološke ekonomije, vendar bo ta naloga precej lažja zaradi dejstva, da je večina prebivalstva že seznanjena z negativnimi učinki, ki jih obstoječe oblike ekonomskega delovanja povzročajo v okolju.

4 ZAKLJUČKI

Na podlagi izvedene ankete smo ugotovili, da se večina anketirancev zaveda posledic, ki jih ekonomija povzroča v okolju. Anketiranci se večinoma zavedajo, da gre za resen problem, ki ga je potrebno nujno nasloviti, hkrati pa večina vsaj nekoliko že prispeva k varovanju okolja. V anketi pa se je pokazalo tudi, da so anketirancem konkretni prijemi, ki bi vplivali na manjšo obremenjenost okolja, manj znani. Že sam pojem ekološke ekonomije je manj oz. le bežno poznan, kar je v skladu z obstoječo literaturo, ki pravi, da so različni vidiki ekološke ekonomije dokaj slabo znani oz. neznani. Upoštevati moramo tudi demografijo, na anketo so odgovarjali večinoma mlajši ter anketiranci srednjih let, prav tako ima velika večina anketirancev vsaj srednjo izobrazbo, oba dejavnika pa verjetno vplivata na rezultate, saj je seznanjenost s problemom ponavadi višja pri bolj izobraženi in mlajši populaciji.

Rezultati sicer kažejo na relativno visoko stopnjo ozaveščenosti o obremenitvi, ki jo ekonomija predstavlja za okolje, kljub temu pa je očitno potrebno še precej postoriti pri predstavljanju konkretnih ciljev in prijemov prebivalstvu. Slabo poznavanje točnega pomena ekološke ekonomije velja pripisati tudi dejstvu, ki ga izpostavlja tudi obstoječa literatura, in sicer, da je ekološka ekonomija dokaj nova panoga, ki je bila do nedavnega še predmet številnih razprav in oviranj s strani skeptikov. Poleg tega je zaradi širokega multidisciplinarnega pristopa, ki ga uporablja, ekološko ekonomijo težko predstaviti in približati javnosti na preprost način. V prihodnosti bo ena ključnih nalog prav to, kako jo predstaviti javnosti in jo tudi aktivno vključiti v proces ekološke ekonomije in tovrstnega mišljenja, da bi kar najbolj uspešno razbremenili okolje in tlakovali pot proti bolj samozadostnim in okolju prijaznim skupnostim.

LITERATURA IN VIRI

1. Adua, L., York, R., & Schuelke-Leech, B. A. (2016). The human dimensions of climate change: A micro-level assessment of views from the ecological modernization, political economy and human ecology perspectives. *Social science research*, 56, 26-43.
2. Bogdan, A., Istudor, N., Gruia, R., Tobă, G. F., Bulz, N., Gâf-Deac, I., ... & Pașalău, C. (2014). New holistic approach of bioeconomics and ecoeconomics theories, practical bridging from the green economy to blue economy, through new integrated and innovative paradigm about "bio-eco-geo-economy". *Procedia Economics and Finance*, 8, 83-90.
3. BenDor, T., Lester, T. W., Livengood, A., Davis, A., & Yonavjak, L. (2015). Estimating the size and impact of the ecological restoration economy. *PLoS one*, 10(6), e0128339.
4. BenDor, T. K., Livengood, A., Lester, T. W., Davis, A., & Yonavjak, L. (2015). Defining and evaluating the ecological restoration economy. *Restoration Ecology*, 23(3), 209-219.
5. Bramwell, A. (1990). Ecology in the twentieth century: a history.
6. Christensen, B. A. (2015). Valuing Nature: Connecting Eco-Economy and the Capability Approach. *Review of Political Economy*, 27(4), 539-564.
7. Constanza, R. (2010). *What is ecological economics?* Pridobljeno 10. 8. 2016 z naslova <http://insights.som.yale.edu/insights/what-ecological-economics>.
8. Kitchen, L., & Marsden, T. (2011). Constructing sustainable communities: a theoretical exploration of the bio-economy and eco-economy paradigms. *Local Environment*, 16(8), 753-769.
9. O'Hara, P. A. (2009). Political economy of climate change, ecological destruction and uneven development. *Ecological Economics*, 69(2), 223-234. Pelinescu, E., & Rădulescu, M. (2011). NEW TIMES, NEW ECONOMY... A NEW BORN LEADER: THE ECO-LEADER. *OF ECONOPHYSICS & NEW ECONOMY*, 81.
10. Røpke, I. (2004). The early history of modern ecological economics. *Ecological economics*, 50(3), 293-314.
11. Røpke, I. (2005). Trends in the development of ecological economics from the late 1980s to the early 2000s. *Ecological economics*, 55(2), 262-290.

12. Spash, C. L. (1999). The development of environmental thinking in economics. *Environmental Values*, 413-435.
13. Wei, Z., Hulin, L., & Xuebing, A. (2011). Ecological civilization construction is the fundamental way to develop low-carbon economy. *Energy Procedia*, 5, 839-843.

PRILOGE

PRILOGA 1: VPRAŠALNIK

Pozdravljeni!

Moje ime je Luka Mandelj in v svoji diplomski nalogi z naslovom Ekološka ekonomija v moderni dobi raziskujem, koliko so posamezniki informirani o tej temi. Prosim, če si vzamete 2 minuti in s klikom na Naslednja stran pričnete z izpolnjevanjem ankete. Podatki bodo uporabljeni zgolj za namene analize diplomske naloge.

Hvala!

1. Ali ste že slišali za pojem globalno segrevanje?
  - Da, vem kaj ta pojem pomeni.
  - Da, vendar nevem točno, kaj ta pojem pomeni.
  - Ne.

2. Kako resen problem po vašem mnenju predstavlja globalno segrevanje?
  - Zelo resen.
  - Resen.
  - Niti niti.
  - Manj resen.
  - Sploh ne resen.

3. Ali vi osebno poskušate varovati okolje?
  - Da, redno.
  - Da, občasno.
  - Da, vendar redko.
  - Ne.

4. Ali ste že slišali za pojem ekološka ekonomija?
  - Da, vem kaj ta pojem pomeni.

- Da, vendar ne vem točno kaj ta pojem pomeni.
  - Ne.
5. Ali bi se raje odločili za nakup izdelkov/storitev, ki varujejo okolje?
- Da.
  - Vseeno mi je.
  - Ne.
6. Kako pomemben se vam zdi razvoj v smeri okolju prijaznejšim oblikam ekonomije?
- Zelo pomemben.
  - Pomemben.
  - Niti niti.
  - Nepomemben.
  - Zelo nepomemben.
7. Spol
- Moški
  - Ženski
8. V katero starostno skupino spadate?
- Do 20 let
  - 21 – 40 let
  - 41 – 60 let
  - 61 let ali več
9. Kakšna je vaša najvišja dosežena formalna izobrazba?
- Osnovna šola.
  - Poklicna ali srednja šola.
  - Višješolska, visokošolska ali univerzitetna.

- Magisterij ali doktorat.

-

Odgovorili ste na vsa vprašanja v tej anketi. Hvala za sodelovanje.